

Neuvostoliiton sotatappiot

Neuvostoliiton toisessa maailmansodassa kärsimistä tappioista ovat tiedot suuresti vaihdelleet. Aluksi oli pyrkimyksenä vähätellä sotilastappioita, sillä Stalinin hallinto ei halunnut tunnustaa sodasta maksettua kovaa hintaa. Myös tilastointi oli epätarkkaa tai arkistot salaisia, joten sekin vaikutti tietojen epäluotettavuuteen.

Ajan myötä tutkimuskäyttöön on saatu myös Neuvostoliiton osalta verraten tarkkoja arkistotietoja, mutta niiden käsittelyssä ja tulkinnoissa on edelleen ongelmia. Käsitys kokonaistappioista on verraten vakiintunut, mutta niiden perusteissa ja jakautumisen määrittelyssä on yhä tulkinnanvaraa.

Toisessa maailmansodassa puna-armeijan sotilaita kuoli 11 miljoonaa ja siviilejä 16 miljoonaa, eli yhteensä 27 miljoonaa. Se oli 15 prosenttia väkiluvusta, jos vertailukohtaksi otetaan Neuvostoliiton väkiluku vuodelta 1938, noin 180 miljoonaa. Neuvostoliiton rajat ja sen myötä myös väkiluvut vaihtelivat sodan kuluessa.

Puna-armeijan sotilaista arvioidaan taisteluissa kuolleen noin kahdeksan miljoonaa. Tästäkin arviosta on esitetty huomattavasti poikkeavia käsityksiä riippuen esimerkiksi kuolleiden sotavankien tilastoinnista.

Neuvostoliitto kärsi myös toisen maailmansodan suurimmat materiaaliset tappiot. Läntisellä Venäjällä, Ukrainassa ja Valko-Venäjällä tuhoutui noin 1 700 kaupunkia ja suurta kylää, 70 000 pientä kylää, 100 000 maatilaa ja 32 000 tehdasta. Rautateitä tuhoutui noin 65 000 kilometrin matkalta. Sodan päätyttyä Saksasta ja sen liittolaisista sadut sotakorvaukset eivät läheskään riittäneet niiden tuhojen korjaamiseen, vaan toipuminen sodasta kesti pitkään.

Lähteet: Geoffrey Roberts, *Stalin's Wars: From World War to Cold War, 1939–1953* (Yale University Press 2006).

Internetissä: https://de.wikipedia.org/wiki/Tote_des_Zweiten_Weltkrieges ,
https://en.wikipedia.org/wiki/World_War_II_casualties_of_the_Soviet_Union ,
https://en.wikipedia.org/wiki/Soviet_Union_in_World_War_II ,
<http://www.tnovosel.org/0301/ww2.htm>